

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

instituerer en hjemmel for en ministers indgreb, f. eks. i form af en vetoet, hvilket jeg ikke finder vil være heldigt på det kunstneriske område, at skabe nogenlunde rimelige garantier for, at en bestyrelse for det danske filminstitut sikrer sig, at den ikke bevæger sig fra det kontroversielle område ind i det retsstridige.

Det mener jeg der er mulighed for, og jeg kunne forestille mig, at man enten ved en ændring af loven eller blot ved en bestemmelse i forretningsordenen pålagde instituttets bestyrelse en pligt til i de tilfælde, hvor der kan herske tvivl om, hvorvidt en på grundlag af et forelagt projekt produceret film vil stride mod dansk lovgivning, at indhente en udtalelse om spørgsmålet fra en kompetent og objektiv juridisk instans, f. eks. kammeradvokaten.

Dennes prøvelse af sagens juridiske side skulle resultere i et responsum, som afgives til bestyrelsen, der på dette grundlag må træffe sin endelige afgørelse.

Yderligere må det efter min opfattelse udtrykkelig fastsættes, at filminstitutts støtte altid vil være betinget af, at den færdige film kan vises offentligt i Danmark, og at den af filminstituttet ydede støtte hjemfalder, hvis det ikke skulle vise sig muligt.

Det er mit håb, at drøftelserne her i tinget eller drøftelserne i udvalget på sagligt grundlag må føre frem til et resultat, som kan vinde forståelse i det store flertal af befolkningen.

Albertsen (S):

Der er jo ingen tvivl om, hvad der er baggrunden for dette lovforslags fremkomst. Nu kan man måske nok indledningsvis tillade sig at fremkomme med den lille polemiske betragtning, at det næsten kan tænkes — det er ikke helt usandsynligt i det mindste — at netop det, at dette lovforslag kan fremkomme i folketinget som et lovforslag fra en gruppe, måske har sammenhæng med diskussionen om dette projekt, som der indtil nu kun har været tale om, altså dette at de overhovedet fysisk og politisk er til stede her i denne forsamling. De skal altså nærmest være taknemlige for den provokation, som der vel nok var tale om i nogen grad fra den pågældende kunstners side i kraft af hans form.

Men hvis man ser på lovforslaget og læser dets 3 punkter, må jeg klart straks indledningsvis afvise det på socialdemokratiets vegne. Vi kan under ingen omstændigheder gå ind for en ændring af denne lov med det udgangspunkt, der her er tale om, hvor det nævnes, at ministeren skal kunne nægte godkendelse af statsstøtte, hvor der er sandsynlighed for, at det færdige produkt vil være i strid med dansk lovgivning — det skulle på forhånd være en given og selvfølgelig ting — hvor det vil virke diskriminerende over for grupper af befolkningen — det skulle også efter dansk lovgivning være sikret, så det må anses for overflødigt — og hvor det ville medvirke til at nedbryde Danmarks omdømme i udlandet.

Jeg vil her indskyde den bemærkning, at jeg vil have den dybeste medlidenhed med enhver minister, også den nuværende og de kommende, der skal administrere en bestemmelse af denne art. Hvad folk i Sovjet, militærjuntaen i Grækenland eller Nixons Amerika synes om en film af denne art, kan ikke være afgørende. Der er f. eks. også folk, der påstår, at en bestemt politikers, hr. Glistrups, fremføring her i landet nedsætter respekten for Danmark i udlandet, og det kan man jo have forskellige opfattelser af, men af den grund begynder man da ikke at lovgive om, hvordan han skal opføre sig, og hvilket partiprogram han skal have.

Socialdemokratiet har den opfattelse, at kunstens frihed må være total. Vi skal ikke have en minister, uanset hvem det måtte være, til at bestemme, hvilke bøger der skal læses og sættes frem på folkebibliotekerne, eller hvilke billeder der skal hænge på kunstgallerierne eller kunstmuseerne, eller som i det konkrete tilfælde, hvilke film der skal produceres her i Danmark.

Vi ønsker ingen form for censur. Vi finder, at lovforslaget i sin tendens klart er præget af et ønske om at indføre en form for censur, og derfor må vi tage afstand fra det. Vi må også tage afstand fra, at man her har lagt op til en diskussion baseret på, at det var en enkelt person, der havde taget stilling til og dermed truffet afgørelse om ydelse af statsgaranti. Det er ikke korrekt. For efter den forretningsorden, man har for filminstituttet, er der netop tale om, at det er filminstitutts bestyrelse, der på grundlag af en indstilling fra filmkonsulenten eller filmkonsu-